

Inatsisartuni ilaasortamut
Anna Wangenheim
Demokraatit

08-02-2023
Suliap normua 2023 - 1844
Allakkap ilisarnaataa 22370756

Postboks 260
3900 Nuuk
Oqarasuaat (+299) 34 50 00
Nassitsigasuaat (+299) 34 66 66
E-mail: ian@nanog.gl
www.naalakkersuisut.gl

Innarluutillit pillugit inatsimmik amigartumik atuutsinermut kinguneqartitsinissamut periarfissat pillugit §37 naapertorlugu apeqqummut nr. 025-2023-mut akissuteqaat

Asasara Anna Wangenheim.

Apeqqutinut qujanaq. Apeqqutit tullinnguuttut ataasiakkaarlugit assilineqarsimapput, akissutinik tullegarlutik.

1. Suna tunngavigalugu innarluutilinnut inatsimmi §77 aallaavigalugu kommuunit innarluutillit pillugit inatsi arlaleriartumik amigartumik atuutsinneranut kinguneqartitsinissamut periarfissat Naalakkersuisuniit atorniarneqanngillat?

Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12. juni 2019-imeersumi § 77 (matuma kingorna: Innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsit) "Inatsisartut inatsisaanni matumani aalajangersakkat naapertorlugit kommunalbestyrelsip oqartussatut pisussaaffimi naammassinissaat annertuumik imaluunniit arlaleriarluni sumiginnarpagu imaluunniit qarsupippagu, Naalakkersuisut kommunalbestyrelse pinngitsaaliissutinik akilersuinissamik pisussaaffilersinnaavaa, matumani ullormut akiliisitsinerit ilanngullugit." Naalakkersuisunut inatsisitigut tunngavissiivoq.

Innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsit 1. januar 2020-mi atuutilerpoq. Inatsimmi inuit innarluutillit pisinnaatitaaffinik arlalitsigut patajaallisitsivoq. Allanguut pingaarutilik tassaavoq innarluutillit inatsimmik allamik tunngaveqarlutik maanna ikiorserneqarsinnaalermata. Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut inatsit FN-ip innarluutillit pillugit isumaqatigiissutaannik malitseqartitsineruvoq, tamatumani pineqarlutik, inunnut innarluutilinnut peqataatitsineq, nammineq aalajangiisinnaaneq, nammineq qinigaqarsinnaaneq, pisinnaatitaaffik aamma naalakkersorneqartussaataitaannginneq.

Inatsit taama anguniagaqartigisoq aamma siumut takorluuisinnaassusilik, inatsimmut siulianut naleqqiullugu kommunalbestyrelsinik arlalitsigut nutaanik pisussaaffiliivoq. Inatsisip atuutilerneraniit

Qupperneq 1 quppernertit 4-nit

kommunit inatsimmik atulersitsineranni Naalakkersuisut tapersersuinissartik sulissutigisimavaat. Naalakkersuisut ilitsersuutunik saqqummersitsisimapput, kommuninut pikkorissaallutik kiisalu isumaginninnermi malittarisassanik kommunit ingerlatsinerannik ataavartumik nakkutilliillutik.

Isumaginninnermut, Sulisoqarnermut Nunamullu Namminermut Naalakkersuisoqarfiup ataani Naalakkersuisut nakkutilliisuutitaat Nakkutilliinermik Ingerlatsivik (tamatuma kingorna: nakkutilliisoqarfik) ima ilisimatitsissuteqarpoq: "Sooq § 77-mi pineqaatissiinissamut aalajangersakkap atorneqartannginneranut pissutaasut suunerinik nakkutilliisoqarfimmit ilisimaneqanngilaq. Ilisimatitsissutigineqarsinnaavorli, Naalakkersuisut kommunit aqunneqarnerat pillugu inatsisit tunngavigalugit [Kommunit aqunneqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 29, 17. november 2017-imeersoq] naapertorlugu isumaginninnerup iluani pinngitsaaliilluni akiliitsisernik kommunit iliuuseqarnissaannik pisussaaffilerlugit piffissami sukkulluunniit Nakkutilliisoqatigiit kommuninut peqqusisnaapput. Kommunalbestyrelsi inatsisit naapertorlugit pisussaaffimminik naammassinninngippat, Nakkutilliisoqatigiit kommunalbestyrelsimi ilaasortat ataasiakkaat pisunut akisussaasutut pinngitsaaliissutunik akilersuisussanngortissinnaavai. Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aqqissuussaanelu pillugit Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaat nr. 14 6. juni 2016. (Isumaginninnermi malittarisassanik kommunit aqutsinerannik atorunnaarsitsineq) Naalakkersuisut ilanngullugu ingerlatsivimmik aalajangersimasumik arsaarinninnissamut pisinnaatinneqarput, tamatumani kommunit inuttaasut pisinnaatitaaffiinik imaluunniit isumaginninnermi malittarisassanik annertuumik sumiginnaasimasoqartillugu. Assersuutigalugu tamanna pisinnaavoq meeqqanik tapersersuisarneq pillugu immikkoortumi imaluunniit innarluutilinnik tapersersuisarneq pillugu immikkoortuni, kisiannili erseqqissarneqassaaq taamatut atorunnaarsitsinissamut aalajangiinissaq kommunit annertuumik sumiginnaanermi aaqinniarnernut ikiuunneq iluaqutaatinnagu periarfissatut kingullerpaatut iliuuserineqassammat. Kommunimik pineqartunik siumoortumik oqaloqatiginnittoqareerpat aamma kommunip pisussaaffimminik imaluunniit innuttaasut pisinnaatitaaffiinik annertuumik sumiginnaasoaqarsimanernut uppersarsaatit tunngavigalugit atorunnaarsitsinissamik aalajangerneq ilanngunneqassasoq pingaartinneqarpoq." Pingaarnertut erseqqissaatigineqassaaq, kommunip isumaginninnermut malittarisassanik ingerlatsineranik ilaannakortumik tamakkiisumilluunniit atorunnaarsitsineq immikkut iliuuserineqartarmat kialluunniit atussallugu kissaatiginngisaa, kisianni tamanna pisariaqarsinnaasarpoq, pisunullu ataasiakkaanut sakkussaalluni akisussaassusilimmik suliarisarialik, tamatumani kommunip ingerlatsinerani inuttaasut pisinnaatitaaffiinik annertuumik sumiginnaarsimatillugit."

2. Innarluutillit pillugit inatsimmi § 77 aallaavigalugu kinguneqartitsinissamik periarfissaasut, qaqugukkut pisoqartillugu atorneqarsinnaanerini Naalakkersuisut isumaqarpat?

Nakkutilliisoqarfimmit ima ilisimatitsisoqarpoq: " [Innarluutillit tapersersorneqarnissaat pillugu inatsimmi] § 77 tunngavigalugu pineqaatissiisoqassatillugu-mi pissutsit suut atuutissanersut siumut takorlooruminaassinnaavoq, tassami innarluutilimmut inuttut pisariaqartitat tunngavigalugit kommunit sullissisarput kiisalu inuup ullut tamaasa takkuttarnissaminut pisinnaasaata qanoq annikillisimatiginera nalilersorneqartarluni. inuttaasup innarluutillip pisariaqartitai tamatigut qitiutinneqartassapput kiisalu tapersersuinissaq pillugu aalajangiinnermi kommunit inuup pineqartup tapersersorneqarnissamut pisariaqartitai, nukissaqarnera, ajornartorsiutaanillu nalilersuinerit aallaavigalugit aalajangiisassapput, tamatumunnga ilanngullugit inuup pisinnaasaata apparsimaneq avatangiisai inuunerminilu killiffia.

Meeqqat tapersorneqartarnerat pillugu inatsimmi [Meeqqat tapersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 20, 26. juni 2017-imeersoq], Innarluutillit tapersorneqartarnerat pillugu inatsit aamma Isumaginninnermi suliaasaqarfimmi nakkutilliisarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 49, 31. august 2021-meersut saniatigut arlalimmik nakkutilliisoqarfimmut pineqaatissiinissamut periarfissaqarpoq qisuariarfigineqarsinnaasunik. Taamaaliornikkut nakkutilliisussat kommunini sullissinnermi suleriaatsinut ilitseruinertalinnik innersuussuteqarsinnaapput, kiisalu peqqussuteqarsinnaallutik pisussaaffiusunik makkununga:

- Nakkutilliisoqarfimmit piffissaliunneqartup iluani naammassineqartussamik isumaginnittoqarfimmi sulianik misussinermik aallartitsineq, imaluunniit iliuusissatut pilersaarummik suliaqarneq. (Meeqqat tapersorneqarnissaat pillugu inatsit)
- Inatsisinik unioqquitsilluni sullissisimaneq tunngavigalugu suliaq imaluunniit suliat arlallit nutaatut suliaralugit aallartinneqarneri. (Meeqqat tapersorneqarnissaat pillugu inatsit)
- Nakkutilliisoqarfimmit piffissaliunneqartup iluani naammassineqartussamik qulaajaanermik imaluunniit iliuusissatut pilersaarummik suliaqarnermik aallartitsineq. (Innarluutillit tapersorneqarnissaannut Inatsit)
- Suliat naammassineqareersimasut nutaatut suliaralugit aallartinneqarneri. (Innarluutillit tapersorneqarnissaannut Inatsit)
- Nakkutilliisut suliasami ingerlanneqartumi imaluunniit naammassineqarsimasuni najugaqarnissamik neqerooruteqarfigineqartariaqartutut naliliiffigisimasaanni taamaattorli neqeroorfigineqarsimanngitsoqartillugu qulaajaaneg aallartinneqassasoq. (Innarluutillit tapersorneqarnissaannut Inatsit)

Meeqqanut aamma inunnut innarluutilinnut ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnik nakkutilliinermut tunngatillugu Nakkutilliinermik Ingerlatsivik ima iliuuseqarsinnaavoq:

- Peqqussummik tunniussilluni
- Peqqussummik tunniussaqaqarnermut peqatigitillugu sakkortusisamik nakkutilliinermik aallartitsilluni.
- Kommunit meeqqanut aamma inunnut innarluutilinnut ataasiakkaanut akisussaasutut inissisimasut nalunaarutigalugit.”

Pinngitsaaliilluni akiliisitsisarneq sakkussaavoq kommunip pisussaaffiini iliuuseqaqqusinnermi Naalakkersuisut sakkussatut atorsinnaasaat. Innarluutillit tapersorneqarnissaannut Inatsit. Pinngitsaaliilluni akiliisitsinissamik aalajangiinnermi tamatigut sulianut ataasiakkaanut aalajangersimasumik naliliineq atorneqartassaaq. Innarluutillit tapersorneqartarnerannut inatsit tunngavigalugu kommunalbestyrelsip pisussaaffiini annertuumik unioqquitsinerani imaluunniit sumiginnaanerit uteqqiattut pillugit suliaqarnermi tamanna piumasaqaataavoq pingaaruteqarluinnartoq.

Sumiginnaasumik aamma qarsupittumik suliaqarnerit piffissaq sivikitsoq atorlugu paasineqarsinnaasariaqarput, aamma qulalersitsisinnaasariaqarput. Tamanna ima paasineqassaaq, paasineqarsimasariaqartoq kommunalbestyrelsi pisuni ataasiakkaani iliuuseqarnissaminut pisussaaffeqarmat. Ilanngullugulu Kommunalbestyrelsi pisussaaffini pillugit naammassisaqarnissaminut pisariaqartumik innersuussutinik imaluunniit peqqussutinik tigusaqarsimasussaavoq. Taamaaliornikkut innarluutilinnut tapersuisarnermi inatsisit tunngavigalugit Naalakkersuisut pinngitsaaliilluni akiliisitsinermik aalajangiitinnagit kommunalbestyrelse periarfissaqalissaaq erseqqissumik inatsisinik uniuksimanerminut aqqiinissaminut.

Naalakkersuisut pinngitsaaliilluni akiliisitsinissamik aalajangiitinnagit sulinermi nakkutilliisoqarfimmiut periarfissaqalissapput qisuariaateqarnissamut, (tamatumunnga ilanngullugit nakkutilliisoqarfimmiut qinnuigalugit kommunip iliuseqarnissamut pisussaaffimminik malinninnissaanut pisussaaffiliinissamut. Soorlu tamanna apeqqut 1-mi allassimasoq).

3. Pineqartumut Naalakkersuisut allanik paasissutissiisinaanerlutik?

Naalakkersuisut pinngitsaaliilluni akiliisitsinissamut aalajangiinissaat pillugu naapertuutinnagitsoq inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut inatsimmi tassungalu tunngasuni suliani allassimasut naammaginangitsumik allaaserineqarsimanngitsut Naalakkersuisut isumaqarput. Tamatuma saniatigut pissusissamisuunngilaq Naalakkersuisunut nakkutilliisussanullu kommunit pisussaaffimminik ingerlatsinissaannut kommuninik pinngitsaaliilluni akiliisitsiniarnissami inatsisini assigiinngitsuni immikkut malittarisassaqaernerat. Uani taaneqarsinnaapput Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12. juni 2019-imeersumi § 77, Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 20, 26. juni 2017-imeersumi § 61 aamma § 61 Kommunit aqunneqaernerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 29, 17. november 2017-imeersoq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Mimi Karlsen